

Cuviosul Paisie, despre nevoia de spovedanie și sfătuitor duhovnicesc

(Continuare din pagina 15)

Dumnezeu vrea ca omul să se îndrepte prin om
- Parinte, atunci când mă confrunt cu o problemă și mă rog în acest sens, cum pot să-mi dau seama care este voia lui Dumnezeu?

- Voia lui Dumnezeu nu se află așa. Este mai bine să întrebi atunci când ai vreo problemă. Nu cere vestire de la Dumnezeu cât timp poți cere sfatul vreunui om, pentru că te poți însela. Cineva mergea la o biserică și stănd înaintea catapetezmei se ruga: "Maica Domnului, oare să iau banii din cutie?". Iar gândul îi spunea: "Ia-i". "Da, o să-i iau", spunea, și lua banii. S-a făcut aceasta o dată, de două ori, de trei ori, până când un episcop și-a făcut probleme. "Ce se întâmplă? gândeai. Cineva ia banii", și s-a pus să urmărească. Și ce să vada? Peste puțin timp vine acela și repeta aceleși cuvinte: Maica Domnului, să iau banii din cutie?... "Da, o să-i iau", și-a spus, și l-a prins episcopul. Atunci când exista un om duhovnicesc pe care îl poți întreba, întotdeauna trebuie să întrebi. Iar când nu există om ca să-l întrebi – de pilda de afli în pustie – dar înlauntrul tău există setea ascultării, atunci Bunul Dumnezeu însuși se face Stărețul tău și te luminează și îți vesteste. Sa presupunem că nu poți afla pe cineva care să-ți explice un loc din Sfânta Scriptură? Atunci te luminează Dumnezeu și îl înțelegi.

- Parinte, cum își va da seama cineva dacă ceva ce se întâmplă în nevoia sa este de la ispititor sau din propria neatentie?

- Va merge să întrebe.

- Adică singur nu își va putea da seama?

- Desi va pricepe ceva, nu poate fi sigur. Aici și unul care are experiența merge și întreabă pe altcineva. Eu întotdeauna întreb pentru vreo problemă de-a mea personală. Solutia mea, și foarte înțeleaptă de ar fi, o consider cea mai mare prostie când e vorba de vreo problemă personală. Și nu mă duc la cineva care stie ce mă odihnește, ci la unul care nu stie. Vezi, și un medic, ca să fie sigur că da un diagnostic bun într-un caz greu, se sfătuieste și cu un alt medic; cu atât mai mult un student! Oricât de duhovnicesc ar fi cineva și oricât de bine și-ar aranja problemele sale, nu se poate odihni, pentru că Dumnezeu vrea ca omul să fie ajutat de om și să se îndrepte prin om. Astfel se economiseste Bunul Dumnezeu, ca omul să se smeriască. Trebuie ca fiecare să-și spună duhovnicului gândurile și stările prin care trece, ca să-l sfătuiască, iar nu să hotărască singur în problemele grele, nici să infrunte singur greutățile ce le întâmpina în nevoia lui, făcând experiențe pe sine, pentru că ispititorul îl va încerca și-i va pricinui probleme. Unii ajung la punctul în care își dau singuri canoane. Lucrurile acestea sunt foarte primejdioase. În viața duhovnicească este nevoie de povătuitor duhovnicesc.

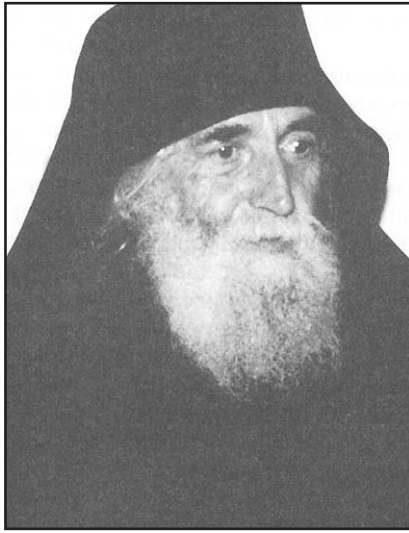
Astăzi lucrul cel mai de nevoie este ca oamenii să afle un duhovnic, să se spovedească, să aibă încredere în el și să se sfătuiască cu el. Dacă au duhovnic și își fac un program de rugăciune, cu puțin studiu, dacă merg la biserică și se împartășesc, atunci nu au de ce să se teamă în această viață. Sufletul trebuie supravegheat de duhovnic ca să nu gresască drumul. Vezi, și atunci când cineva merge undeva cu mașina, poate consulta harta, dar mai bine oprește și întreabă, ca să nu o ia pe un drum greșit. Sa presupunem că porneste din Atena spre Florinăști. Are harta și o urmărește, dar întreabă și la vreun chiosc dacă merge bine, dacă drumul este bun, pentru că la vreo intersecție există primejdia s-o ia pe alt drum și să ajunga în Kavala sau să cada în vreo prăpastie și să se primejduiască de moarte. Desigur, se mai poate ca cineva să întrebe, însă să nu o ia pe drumul ce i se spune și să ajunga în cele din urmă altundeva, sau să nu ia aminte la punctele primejdioase și să pătasească ceva rău. Insa cel ce îi arată drumul și în același timp îi spune: "Ia aminte, la punctul cutare este o curbă primejdioasă, dincolo este o prăpastie...", unul ca acesta își va lua plata sa. Vreau să spun că la fel trebuie să se facă și în viața duhovnicească. Este absolut necesar ca orice credincios să aibă duhovnic, care îl va povătuia cu sfaturile lui și îl va ajuta prin Taina Marturisirii. Numai așa poate trăi o viață duhovnicească ortodoxă și poate fi sigur că se află pe drumul cel bun.

Desigur, fiecare își va alege povătuitorul duhovnicesc. Nu își va încredința sufletul sau oricui. Precum pentru sănătatea trupului caută un medic bun, tot astfel și pentru sănătatea sufletului sau va caută un duhovnic bun pe care îl va cerceta în mod regulat, avându-l pe acela ca medic al sufletului sau.

Trimiteti-i pe oameni la duhovnic

- Parinte, de multe ori oamenii, vazandu-ne ca purtam rasa, ne spun durerea lor, problemele lor, chiar ni se marturisesc. Care trebuie să fie oare atitudinea noastră fata de ei?

- La început, atunci când vi se adresează voua pentru vreo problemă de-a lor, să-i întrebați: "Aveți duhovnic?". Si eu, oamenilor care vin acolo la Coliba să mă întrebe în vreo problemă, le spun: "Eu nu sunt duhovnic; să mergeti la duhovnicul vostru și să faceți orice va va spune el". Oamenii trebuie să se

femeie nu se folosește de duhovnicul ei sau dacă nu a mers niciodată să se spovedească sau se află într-o stare de deznădejde, să o asculte o dată și după aceea să o trimită la duhovnic și să-i spună că și ea se va ruga pentru dansa.

Afara de faptul că monahia nu are obligația să-i ajute în felul acesta, adică ascultând mereu problemele lor, oamenii nu se ajută așa. Pentru că omul suferă trei feluri de schimbări: de la sine, de la alții și de la diavolul. Vin aici, află o mângâiere omenească, dar de îndată ce pleacă de la mănăstire și se duc acasă, se întorc iarasi la ale lor și încep aceleși probleme. Si femeile și bărbații să meargă la duhovnicul lor. Nu este corect să-și spună problemele lor calugaritelor. Pentru că după aceea își spun: "Le-am spus pe toate; sunt în regulă", odihnindu-și astfel în mod fals gândul lor și nu se mai duc apoi la duhovnic. Iar aceasta este tot o maiestrie a diavolului, ca aceia să nu se spovedească.

Trebuie să înțelegi care va este misiunea voastră ca monahii și să nu mergeti să faceți, chipurile, misiune, deoarece procedând astfel dovediti că nu v-ați înțeles misiunea calugărească. Ca monahi avem obligația să facem rugăciune pentru problemele celorlalți, dar nu suntem obligați să ne preocupăm de problemele lor. Duhovnicul are obligația și responsabilitatea să facă aceasta. Dacă discută cu voi, va încerca pe voi cu responsabilitatea. Duhovnicul însă îi poate urmări de aproape și să le dea soluții la problemele lor. Adică este nevoie de treaba. Iar treaba aceasta nu este a monahilor. De la voi se cere numai rugăciune. Pot să trimită și vreo scrisoare cu un pomelnic având numele lor, ca să facem vreo ata de rugăciuni.

Duhovnicul de aproape

Precum se îngrijeste cineva ca medicul familiei să fie cât mai aproape de el, așa trebuie să se preocupe ca și duhovnicul sau să fie aproape de el. Un medic poate ajuta un bolnav atunci când este aproape de el mai bine decât profesorii universitari – desi aceia au atata experiență – pentru că îl poate urmări sistematic și, dacă va trebui, îl va trimite la un medic de specialitate. M-a impresionat urmatorul fapt atunci când eram în Sanatoriul 24: multi bogati care aveau tuberculoza stateau acasă și mergeau la ei profesorii universitari pentru a le face tratament. S-a dovedit însă că tratamentul n-a dat nici un rezultat, pentru că nu puteau să-i urmărească sistematic. De aceea au fost nevoiți să creeze în Sanatoriu sectoare separate ca să fie internati acolo, așa încât să fie observați permanent.

Vreau să spun prin acestea că, precum medicul observa de aproape pe bolnav atunci când îi da să facă un tratament, ca să vada dacă medicamentele ce i le-a dat ajută sau au efecte contrare etc. și potrivit cu aceasta mărește sau micșorează doza și, dacă va trebui, poate chiar să schimbe tratamentul, tot astfel și duhovnicul trebuie să observe de aproape sufletul, pentru că din timp în timp apar diferite schimbări și reacții, pe care nu le poate observa de departe, ca să-l ajute pe deplin. Odată am spus unui suflet ce avea o ispita: "Fa așa și vei vedea că o vei trece". Si intr-adevar, m-a ascultat și a depășit ispita. După puțin timp a avut o ispita exact contrară, a înfruntat-o în același mod și s-a chinuit. Putea binecuvântata să trimită un om sau să scrie o scrisoare ca să mă întrebe ce trebuie să facă, fiindcă înfrunța o altă greutate, i-as fi dat alt medicament, adică alt sfat. I-a fost greu să mă întrebe, deoarece eram departe. De aceea eu nu obișnuiesc să dau sfaturi de departe dacă nu-l cunosc bine pe om și nu am o legătură strânsă cu el.

Duhovnicul în familie

- Parinte, ce carti îi pot ajuta pe sotii?

- Ceea ce ajută pe cei casatoriti este să nu se îndreptătească nici unul pe sine. Dacă se îndreptătează pe sine, oricate carti duhovnicesci ar citi, nu se folosesc. Dacă au intenție bună, dacă au duhovnic și fac ascultare de el, nu vor avea probleme. Fara duhovnic nu se face arbitraj.

Lucrul cel mai bun este să aibă amândoi sotii același

pocaiasca, să aibă un duhovnic și să se spovedească, ca să se taie drepturile diavolului. Sunt de acord că o calugarita să asculte o dată vreo oarecare femeie îndurerată, care are o problemă, și după aceea s-o trimită la duhovnic. Insa nu sunt de acord să continue să discute cu ea. Sau dacă o

duhovnic. Nu barbatul un duhovnic și femeia altul. Dacă două lemne vor fi cioplite de doi tamplari niciodată nu se vor potrivi. În timp ce dacă vor avea același duhovnic, duhovnicul cioplește umflăturile – slăbiciunile – unuia, cioplește și umflăturile celuilalt și astfel se aplanează greutățile. Dar astăzi chiar și perechile care trăiesc duhovnicesc au duhovnici diferiti. Rar au amândoi același duhovnic, de aceea nici nu se folosesc. Am în vedere perechi care se potriveau, dar nu aveau același duhovnic ca să-i ajute, și s-au despartit. Iar alte perechi, desi nu se potriveau au trait în armonie, deoarece au avut același duhovnic. Desigur, atunci când toată familia are același duhovnic, aceasta este și mai bine. Duhovnicul îi va asculta pe toți și problema ce a apărut o va rezolva potrivit cu situația. Uneori îi va chema și pe copii dacă nu va putea trage concluzii din cele ce îi spun părinții. Sau – dacă perechea are probleme și este de vina, de pilda, femeia – îl poate chema pe barbat ca să-l sfătuiască cum trebuie să se poarte sau va cere unei rude sau cunoscut al lor să ajute cu discernământ.

Schimbarea duhovnicului

- Parinte, atunci când cineva este nevoit, pentru un oarecare motiv, să-și schimbe duhovnicul, este oare necesar să-și spovedească din nou pacatele pe care le-a mai spovedit?

- Este bine să-l instiinteze de ele pe duhovnicul cel nou, precum bolnavul care atunci când își schimbă medicul îi spune din nou istoricul său, pentru ca medicul să-l poată ajuta cât mai bine.

- Parinte, atunci când cineva vrea să-și schimbe duhovnicul și ne întreabă dacă acest lucru este corect, ce trebuie să-i spunem?

- Sa ia binecuvântare de la duhovnicul lui. Nu este bine să-și schimbe cineva ușor duhovnicul. O clădire nu se va construi niciodată așa cum trebuie, dacă se schimbă mereu inginerii și constructorii.

Mai demult oamenii mergeau la stăreț ca să ceară sfat în vreo problemă ce îi preocupa ca să fie ajutați. Astăzi multi nu merg să ceară sfat, ci ca să se îndreptătească pe sine sau ca apoi să spună că s-au sfătuit și cu cutare Parinte. "Am mers la cutare și la cutare, i-am întrebat și pe Parintele Paisie despre problema aceasta", spune câte unul, iar eu poate l-am certat sau poate a venit până la poartă și nici nu a batut. Așa ajung să umble de la un parinte la altul fara să aibă vreun duhovnic permanent, iar în cele din urmă se incurcă rău de tot.

Alții fac o greșeală și nu se duc să-și spună duhovnicului lor, ci se duc și o spun altui duhovnic ca să nu-și piardă prestigiul. După puțin timp fac aceiași greșeală și o spun altuia, apoi altuia, și în cele din urmă apar înaintea unui duhovnic ca a făcut-o doar o dată, înaintea celuilalt tot o dată, și așa continua să greșească și raman neîndreptați.

Am observat că sunt unii care evita să spună ceva duhovnicului lor, desi știu că îi va ajuta și nu va duce vorba, dar o spun vreunui cunoscut de al lor, care nu-i poate ajuta și care sigur o va spune și altora. imi aduc aminte că atunci când eram monah începător în viața de obșteșt, venise cineva să se facă monah. A stat o bucată de vreme și după aceea i-au venit gânduri de plecare, nu s-a dus la stăreț să-și spună gândurile sale, nici la vreun alt parinte duhovnic, ci i le-a spus unui lucrator din Ierisoș4t, care lucra în mănăstire. Eram și eu acolo aproape atunci când îi vorbea; curatam ceapa în afara bucătăriei. A început asadar acela, de la vreo doi metri mai încolo, să-i facă o marturisire cu voce tare. "Imi pare rău că m-am făcut monah". "Atunci când ai venit, nu ai încercat mai întâi?", l-a întrebat lucratorul. "Am încercat doi ani". "Bine, dar de ce nu ai plecat mai devreme?". "Iata că nu am plecat". "Te-au făcut calugar cu sila?". "Nu, am vrut și eu". "Bine, îi spune, le-ai spus pe acestea stărețului?". "Nu", îi răspunde. "Cu ce te vei folosi dacă mi le spui mie?", îl întreabă acela. Ii spusese întreg istoricul său. Vedeti? Stărețului, caruia trebuia să i le spună ca să fie ajutat, nu i le-a spus, ci s-a dus să se spovedească la un lucrator. Si acela iesind din Sfântul Munte le va spune pe toate în Ieriso, la cafenea, ca să rada și va umple satul cu ele. Si macar dacă ar fi fost un prost. Dar știți câte dicționare avea? Greaca veche o stia la perfecție.

- Parinte, oare un mirean poate întreba despre vreo problemă de a sa sau despre vreo ispita pe vreun oarecare frate duhovnicesc de al său, dacă duhovnicul sau lipsește?

- Nu-i poate telefona duhovnicului sau? Fratele unori poate ajuta, alteori nu, ba chiar în ciuda bunei intenții îl poate chiar vatama. La o nevoie lucrurile se aranjează printr-un telefon la duhovnic. Iar dacă nu poate comunica cu duhovnicul lui și este ceva serios și urgent, să-l întrebe pe un alt duhovnic. Este bine să-l întrebe pe duhovnicul sau de mai înainte cu care duhovnic să se sfătuiască în acest caz, astfel încât să meargă la unul care are același duh. Pentru că fiecare inginer are planul său. Poate fi bun și un plan și celalalt, dar ele sunt diferite.